

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek oponentky práce (Mgr. Šárka Káňová)

Předkladatel práce: Aneta Breníková
Studijní zaměření: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku
Název práce: Vliv vzdělávání osob s mentálním postižením v praktické škole dvouleté a jejich kvalitu života
Vedoucí práce: PhDr. Josef Slowík, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Předkládaná bakalářská práce se věnuje tématu vzdělávání osob s mentálním postižením v praktické škole a jeho dopadu na kvalitu života těchto osob. Autorka stanovila základní výzkumný cíl, kterým bylo „*analyzovat přínos docházky do praktické školy dvouleté pro kvalitu života mentálně postiženého člověka*“. Zvolené téma považuji za v současnosti aktuální a vyžadující neustálou reflexi. Výzkumný cíl práce považuji za relativně ambiciózně formulovaný, nicméně prostřednictvím formátu bakalářské práce a rovněž tak prostřednictvím zvolené výzkumné strategie (kvalitativní) za snadno naplnitelný.

2. OBSAHOVÁ A FORMÁLNÍ ÚPRAVA PRÁCE

Práce je členěna standardním způsobem na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části autorka popisuje důležité aspekty související se zvolenou problematikou. Způsob, kterým bylo provedeno konceptuální vymezení klíčových oblastí (mentální postižení, kvalita života a praktická škola), považuji za velmi dobré. Autorka postupuje od obecných pojmů k pojmům konkrétnějším, čímž zajišťuje kontinuitu, ale i logickou a přehlednou strukturu práce. Je zajištěn dobrý přehled o tématech, která se bezprostředně dotýkají výzkumného šetření. Z textu práce je patrné, že práce je psaná v duchu medicínského modelu či paradigmatu zdravotního postižení, důraz je kladen na definice diagnóz a zaměření se na jedincovy deficity a omezení spíše než-li na jeho potenciál. To, čemu autorka mohla věnovat více pozornosti je provedení určitého shrnutí a diskuzi nad teoretickými východisky, tj. nastínění toho, z čeho ve své výzkumné části vychází a proč.

V práci je odkazováno způsobem odpovídajícím bibliografické normě. Na několika místech je uvedeno číslo stránky způsobem „str.“ na místo „s.“, ojedinele se v práci objevují formulační nedostatky.

V praktické části práce v kapitolách nazvaných Cíle výzkumu, Metodologie a Charakteristika zkoumaného souboru představuje autorka výzkumný cíl práce (viz výše) a vedle něj je pak stanovena výzkumná otázka pátrající po tom, zda-li školní vzdělávání v praktické škole ovlivňuje kvalitu života jedince, což shledávám za poněkud nadbytečné. Výzkumný problém, který však nebyl explicitně formulován, autorka dále konceptualizovala do stěžejních ukazatelů pro kvalitu života (samostatnost, spokojenost, sebeuplatnění, vztahy). V kapitole věnované metodologii je poukázáno na zvolené výzkumné metody (polostrukturované rozhovory vedené s učiteli, žáky a jejich rodiči a analýza dokumentů). Nikde však bohužel není popsána konkrétní aplikace těchto metod a není doloženo jejich využití, např. formou struktury rozhovorů s rodiči, struktury rozhovorů s učiteli a zejména doložení struktury rozhovorů se samotnými studenty s mentálním postižením a způsob, kterým autorka získala od respondentů starších 18 let souhlas s uskutečněním výzkumného šetření. V dalším textu je snahou autorky v samostatné kapitole formulovat výzkumný

soubor. V této kapitole je kromě dalšího popsáno i prostředí sběru dat a celkově výzkumný terén, dále je konstatováno využití další výzkumné metody - pozorování. Co se výzkumného souboru týká, autorka se vyjadřuje pouze o učitelích, přičemž není známo, kolika učitelů se dotazovala, zmínka není ani o studentech s mentálním postižením a jejich rodičích. Chybí i specifikace dokumentů, které byly následně podrobeny analýze.

Výsledky výzkumného šetření jsou opřené o vytvoření 7 kazuistik žáků, pro jejich tvorbu byly dle autorky stěžejní, spíše subjektivně viděné a již výše zmíněné ukazatele kvality života (samostatnost, spokojenost, sebeuplatnění, vztahy). Vrátime-li se na počátek metodologie a autorkou stanoveného hlavního výzkumného cíle, pak je nutné konstatovat, že formulaci výzkumného cíle by bylo bývalo dobré věnovat více pozornosti. Autorčino výzkumné šetření je spíše snahou o interpretaci vymezených domén kvality života ze strany pravděpodobně učitelů a jejich rodičů. V šetření i v jeho shrnutí a závěru je bohužel jen velmi malá zmínka o interpretaci vlastního života ze strany lidí, kterých se tato otázka týkala nejvíce, tj. lidí s mentálním postižením.

3. KOMENTÁŘ HODNOTITELE

V teoretické části práce prokázala autorka znalosti zkoumané problematiky a orientaci ve výzkumném terénu. Rovněž tak prokázala schopnost zpracovat jednoduché výzkumné šetření, byť s jistými a výše zmíněnými nedostatky.

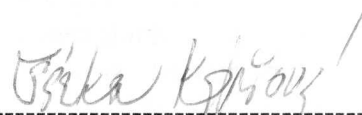
Navrhuji předběžné hodnocení

VELMI DOBŘE

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

- Na str. 11 – 12 operuje autorka s pojmem zbavení svéprávnosti. Tento pojem náš právní řád již nezná. Autorku prosím o vysvětlení a nastínění aktuální situace v této oblasti.
- Na str. 13 operuje autorka s pojmem osvobození od povinné školní docházky. Patrně jde o autorčinu nejednoznačnou formulaci, a proto ji prosím o vysvětlení pojmu; na koho se vztahuje a jak je situace právně ošetřena v případě dětí, mládeže a dospělých s těžkým mentálním či kombinovaným postižením.
- Na str. 13 – 14 autorka práce diskutuje o subjektivních a objektivních způsobech posuzování kvality života. Na základě provedeného šetření mne zajímá autorčino vlastní stanovisko k tomu, jakou roli v nelehkém úkolu posuzování kvality života hrál v případě jejího výzkumného šetření sám člověk s mentálním postižením a jakou formou byly těmto lidem otázky pátrající po kvalitě jeho života předkládány.
- Jakou roli hraje podle autorky práce samotná praktická škola, potažmo konkrétní učitelé této školy v plánování budoucnosti a bezpečného přechodu studentů s mentálním postižením ze školy do práce?

V Plzni dne: 14. 8. 2015

Mgr. Šárka Káňová